

УДК 342.9

DOI 10.36919/3041-1149(Print).11.2025.26-34

Т. М. Кравцова,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри
адміністративно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права
та правоохоронної діяльності,
Львівський державний університет
внутрішніх справ
email: tkravtsova3@gmail.com
ORCID 0000-0002-2148-6906

АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ДЕКЛАРУВАННЯ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена аналізу адміністративної процедури декларування вогнепальної зброї, запровадженої в Україні у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ і зростанням кількості зброї, що опинилася в цивільного населення поза державним обліком. Обґрунтовується потреба в державному контролі такого обігу з метою забезпечення публічної безпеки й запобігання криміналізації зброї.

Із використанням системного та структурно-функціонального підходів процедура декларування розглядається як послідовність юридично значущих дій, особливу увагу приділено стадії перевірки особи декларанта й ідентифікації зброї органами Національної поліції. Проаналізовано юридичні наслідки декларування, що полягають у легалізації фактичного володіння зброєю на період воєнного стану та усуненні підстав для кримінальної відповідальності.

Зроблено висновок про ключову роль інституту декларування зброї як тимчасового адміністративно-правового механізму балансування між правом громадян на захист і потребами в публічній безпеці в умовах війни.

Ключові слова: адміністративна процедура, декларування зброї, вогнепальна зброя, воєнний стан, Національна поліція, дозвільна система, трофейна зброя, адміністративний акт.

Постановка проблеми. Правове регулювання обігу зброї в Україні становить складний і багатовимірний правовий інститут, у межах якого поєднуються конституційні гарантії права людини на життя та самозахист (ст. 27 Конституції України), вимоги публічної безпеки, а також міжнародні стандарти контролю за озброєнням. Умови повномасштабної агресії Російської Федерації, запровадження воєнного стану з 24 лютого 2022 року та стрімке зростання рівня цивільної озброєності істотно підвищили значущість ефективного правового регулювання, актуалізувавши потребу в забезпеченні прозорості адміністративних процедур і належного державного контролю в цій сфері.

До 2024 року нормативне регулювання обігу зброї залишалося фрагментарним і неузгодженим: розпорошеність норм, дублювання повноважень державних органів, корупційні ризики, затримки у видачі дозволів і недостатній моніторинг створювали суттєві прогалини в управлінні обігом зброї. У відповідь на ці проблеми 20 серпня 2024 року було ухвалено Закон України № 3899-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю», який запровадив якісно новий підхід до державного регулювання в зазначеній сфері. Закон уперше встановив спеціальну адміністративну процедуру декларування зброї в умовах воєнного стану, надавши особам правові гарантії непритягнення до відповідальності за умови добровільного повідомлення поліції про знайдену або трофейну зброю та виконання визначених законодавством дій [5].

Запровадження процедури декларування стало важливою законодавчою новелою, що відображає загальнодержавний курс на впорядкування обігу зброї в надзвичайних умовах і створює підґрунтя для модернізації дозвільної системи. Водночас ефективність цих змін потребує ґрунтовного наукового аналізу, оскільки ключовим викликом залишається забезпечення балансу між доступністю зброї для самозахисту та запобіганням її незаконному обігу, зокрема особливо в умовах воєнного стану, коли рівень безпекових ризиків суттєво зростає.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правового регулювання обігу зброї вже було предметом досліджень таких науковців, як Ю. Белінський, О. Бокій, І. Васильєв, Л. Величенко, С. Діденко, Ю. Жванко, А. Корнієць, Т. Шумейко та ін. У зазначених працях акцентується на фрагментарності законодавства, ризиках нелегального обігу та потребі в створенні єдиного комплексного закону у сфері обігу зброї.

Сучасний науковий дискурс активізувався після 2022 р., що зумовлено новими викликами воєнного стану. С. Діденко, А. Грінь та С. Попов аналізують адміністративно-правові особливості обігу вогнепальної зброї, виокремлюючи тенденції цифровізації та інтеграції реєстрів, а також перспективи посилення контролю без надмірних обмежень [4]. Д. О. Колодін пропонує реформування кримінального законодавства через посилення санкцій за незаконний обіг бойових припасів і вибухових пристроїв [6]. Ю. В. Луценко наголошує на складності правозастосування в умовах відсутності єдиного спеціального закону до 2024 р. [7]. В. Міленін та А. Наточій досліджують особливості обігу зброї під час воєнного стану, зокрема тимчасові послаблення для волонтерів і ризики формування нелегального ринку [8]. Д. Санакоев аналізує нормативно-правові аспекти врегулювання обігу зброї під час дії особливих правових режимів [17]. В. Саврста, І. Іваньков та О. Іваньков розглядають регулювання цивільної вогнепальної зброї в контексті права на самозахист [18].

Попри практичне значення, адміністративна процедура декларування зброї залишається недостатньо дослідженою в юридичній науці. Тому виникає об'єктивна потреба в комплексному аналізі цього правового інституту, включно із визначенням його етапів, ефективності, проблем реалізації та напрямів удосконалення. З огляду на зростання цивільної озброєності, поєднання безпекових ризиків воєнного часу та запровадження спеціального механізму декларування дослідження цього питання є своєчасним та науково значущим.

Метою статті є комплексний аналіз адміністративної процедури декларування зброї в Україні, з'ясування її змісту, етапів, правових наслідків, проблемних аспектів практичного застосування та формулювання пропозицій щодо вдосконалення нормативного й організаційно-адміністративного забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «декларація» має грецьке походження та означає «заявляти, оповіщати». У юридичній практиці цей термін використовується як для позначення документа, так і для характеристики дій з офіційного повідомлення уповноваженого органу про певний факт або намір (декларування доходів, відповідності, намірів тощо). У словникових джерелах декларація визначається як політико-правовий акт або документ, що подається до державного органу з метою здійснення ним визначених законом процедур [10, с. 86]. Отже, декларування є офіційною формою повідомлення уповноваженого органу про відповідні обставини, що породжує юридичні наслідки.

Значущість інституту декларування зброї зумовлена передусім функціонуванням суспільства в умовах воєнного стану та повномасштабної збройної агресії, що супроводжується різким зростанням безпекових ризиків. Наявність у цивільному обігу неконтрольованої вогнепальної зброї в таких умовах унеможливорює належний рівень захисту особи, негативно впливає на реалізацію основоположних прав і свобод та створює додаткові загрози для громадського порядку й конституційної стабільності. Дії осіб у цій сфері можуть мати як правомірний характер, так і набувати ознак суспільно шкідливої або небезпечної поведінки. Незаконний обіг зброї становить системну глобальну проблему, яка в умовах тривалого збройного конфлікту в Україні набула особливої гостроти, що підтверджується масштабами вилучення незаконного озброєння та боеприпасів.

За інформацією Міністерства внутрішніх справ України, станом на 7 квітня 2025 року в Україні із початку процесу декларування зброї до Національної поліції України звернулося 5 728 осіб, у яких задекларовано понад 6,2 тисячі одиниць вогнепальної зброї та майже 2,2 мільйона боєприпасів до неї [1]. Така тенденція зумовлена потребами громадян у самозахисті, активізацією волонтерських ініціатив і розширенням завдань територіальної оборони. Водночас збільшення цивільної озброєності супроводжується рядом адміністративних проблем: перевантаженням підрозділів Національної поліції у великих містах, затримками у видачі дозволів, поширенням корупційних ризиків і частковою втратою контролю над трофейною зброєю, значна частина якої залишається без маркування та балістичної експертизи. За таких умов декларування зброї постає як важливий превентивний інструмент, покликаний забезпечити прозорість, облік і підконтрольність зброї, що перебуває в цивільному обігу.

Для визначення сутності декларування як адміністративної процедури потрібно звернутися до загальної характеристики поняття «адміністративна процедура», яке в науці адміністративного права трактується у вузькому та широкому значеннях. У вузькому розумінні вона визначається як порядок розгляду й вирішення уповноваженим органом індивідуальних адміністративних справ, що виникають у зв'язку зі зверненнями осіб щодо реалізації або захисту їхніх прав і законних інтересів, зокрема у сфері дозвільних відносин [9, с. 29]. У широкому значенні адміністративна процедура охоплює порядок здійснення органами виконавчої влади своїх повноважень, включно з підготовкою та ухваленням правових актів, проведенням перевірок і оформленням процедурних документів [3, с. 131].

Науковці також підкреслюють, що адміністративна процедура є формою реалізації принципів належного врядування та механізмом забезпечення прав приватної особи у відносинах із публічною адміністрацією. В. Галуцько визначає її як встановлену законом послідовність дій органів публічної адміністрації, спрямованих на вирішення індивідуальних адміністративних справ з метою гарантування прав, свобод і законних інтересів осіб [2, с. 276]. Аналогічний підхід закріплений у ст. 2 Закону України «Про адміністративну процедуру», відповідно до якої адміністративна процедура є порядком розгляду та вирішення справи, що реалізується через адміністративне провадження й завершується ухваленням адміністративного акта [11].

Законодавча основа адміністративної процедури декларування зброї в Україні була визначена Законом України від 20 серпня 2024 року № 3899-IX «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю» [5]. Метою цього Закону є створення правових механізмів тимчасової легалізації (декларування) вогнепальної зброї та боєприпасів у період дії воєнного стану з одночасним стимулюванням співпраці громадян з правоохоронними органами та мінімізацією ризиків незаконного обігу. Нормативні новації спрямовані на те, щоб особа, яка добровільно повідомляє про наявність знайденої чи трофейної зброї, мала чітко врегульований, прозорий та уніфікований порядок декларування й гарантії непритягнення до кримінальної відповідальності за саме факт зберігання до моменту звернення.

Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» [12] визначає коло суб'єктів, на яких поширюється його дія, через категорію «цивільні особи» – це громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України незалежно від їхнього мобілізаційного статусу. Отже, можливість декларування поширюється не лише на осіб, які формально не залучені до сектору безпеки й оборони, але за певних умов і на військовослужбовців чи працівників силових структур, якщо вони володіють зброєю поза межами службового використання. Внесені 2024 року до цього Закону зміни встановили, що декларуванню підлягає вогнепальна зброя (здебільшого стрілецька, трофейна або знайдена), її основні частини та боєприпаси, за винятком окремих категорій озброєння, які за своїми тактико-технічними характеристиками не можуть перебувати у володінні цивільних осіб (важке озброєння, артилерійські системи тощо).

Так, декларування зброї в правовій системі України існує як особлива адміністративна процедура, що полягає в нормативно визначеній послідовності дій цивільної особи й уповноважених органів (Національної поліції), спрямованих на офіційне повідомлення про знайдену або

трофейну зброю та проведення її перевірки, обліку й тимчасової легалізації. Її сутність полягає в забезпеченні державного контролю за обігом зброї, мінімізації ризиків нелегального володіння та зміцненні системи громадської безпеки. Умови воєнного стану суттєво посилили значення такої процедури, оскільки вона стала ключовим інструментом реагування держави на зростання кількості зброї поза офіційним обліком, і потребу в її упорядкуванні.

Деталізація процедурних аспектів декларування зброї здійснюється на рівні підзаконних актів, насамперед Порядку декларування вогнепальної зброї і боєприпасів до неї, затвердженого наказом МВС України від 18.11.2024 № 768 [14] (далі – Порядок). Зазначений Порядок конкретизує стадії адміністративної процедури, а також регламентує вимоги до документів, порядок перевезення зброї для декларування, обмеження щодо окремих категорій осіб, співвідношення процедури декларування з подальшими дозвільними (реєстраційними) процедурами після завершення воєнного стану. Сукупність цих норм формує цілісну нормативну модель, у межах якої декларування виступає окремим, спеціальним різновидом адміністративної процедури у сфері обігу зброї.

Адміністративна процедура декларування зброї, визначена Порядком, складається з кількох послідовних стадій, які забезпечують як правову визначеність дій цивільних осіб, так і належний контроль з боку уповноважених органів. Аналіз цього нормативно-правового акта дає змогу виокремити такі основні стадії: 1) повідомлення поліції про наявність зброї; 2) подання цивільною особою письмової заяви; 3) проведення візуального огляду, перевірка й облік зброї та боєприпасів у системах Національної поліції; 4) видача особі офіційного повідомлення (підтвердження) про декларування. Кожна зі стадій має самостійне юридичне значення, оскільки забезпечує фіксацію, перевірку та формалізацію правового статусу знайденої або трофейної зброї. Варто проаналізувати кожен зі стадій більш детально.

Першою та обов'язковою стадією процедури є негайне повідомлення органів поліції про факт виявлення або наявності вогнепальної зброї чи боєприпасів. Відповідно до Порядку цивільна особа зобов'язана повідомити про знахідку за номерами «102» або «112» та впродовж 24 годин передати зброю до найближчого підрозділу поліції або повідомити про її місцезнаходження для вилучення. Така вимога має превентивний характер, оскільки мінімізує ризики незаконного обігу й забезпечує оперативне реагування правоохоронних органів.

Порядок встановлює чіткі правила поведінки зі знайденою зброєю: її дозволено перевозити лише в незарядженому стані та приховано від сторонніх осіб; забороняється будь-яке розбирання чи демонстрування, крім дій уповноважених працівників Національної поліції. Ці вимоги спрямовані на гарантування безпеки громадян і збереження цілісності доказового матеріалу. З нормативного погляду така регламентація відповідає європейським підходам до контролю за обігом і простежуваністю зброї (traceability) [19; 20], а з практичного – забезпечує швидку локалізацію небезпечних предметів і фіксацію їхньої появи в цивільному обігу. В умовах воєнного стану це сприяє досягненню балансу між правом на самозахист і вимогами внутрішньої безпеки держави.

Другим етапом адміністративної процедури декларування є подання цивільною особою письмової заяви встановленої форми до відповідного підрозділу поліції за місцем задекларованого або зареєстрованого проживання. Заява подається виключно особисто, що зумовлено вимогами безпеки та потребою в безпосередній ідентифікації заявника. Під час її подання особа пред'являє документ, що посвідчує особу відповідно до законодавства, та доставляє наявну вогнепальну зброю й боєприпаси для первинної ідентифікації, перевірки серійних номерів і фіксації зовнішнього стану.

Зміст заяви має ключове значення для прийняття рішення про можливість декларування, оскільки містить відомості про обставини отримання або знаходження зброї, місце її зберігання й обґрунтування потреби в подальшому володінні нею на період воєнного стану. Такий підхід відповідає принципам офіційності й обґрунтованості адміністративної процедури, закріпленим у Законі України «Про адміністративну процедуру».

До заяви додається визначений Порядком пакет документів, що дає змогу органам поліції оцінити особу заявника, рівень його підготовленості до поведінки зі зброєю та можливі

ризика її використання, зокрема з урахуванням досвіду служби або участі в бойових діях. Після прийняття заяви зброя та боєприпаси передаються посадовій особі поліції для ідентифікації та фото- й відеофіксації, що забезпечує їх простежуваність (traceability) та унеможливує зловживання.

Отже, подання письмової заяви є не формальним, а змістовним і процедурно складним етапом адміністративної процедури декларування зброї. Він забезпечує юридичну визначеність, дає нагоду поліції здійснити первинний контроль за обставинами походження зброї, підтверджує добросовісність заявника й формує документальну основу для подальших стадій декларування.

Третьою стадією адміністративної процедури декларування є візуальний огляд зброї, перевірка поданих відомостей і внесення відповідної інформації до державних реєстрів. Цей етап має ключове значення, оскільки дає змогу органам поліції встановити правомірність походження зброї, перевірити добросовісність заявника й забезпечити контроль за подальшим обігом задекларованих зразків.

Відомості із заяви підлягають обов'язковій реєстрації в інформаційно-комунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – ІПНП), відповідно до наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 [13], як подія про добровільну здачу зброї з метою декларування. Така реєстрація фіксує факт звернення та забезпечує дію гарантій непритягнення особи до відповідальності. Заява розглядається не пізніше ніж упродовж доби з моменту її надходження.

У межах цієї стадії здійснюється комплексна перевірка заявника за інформаційними ресурсами ІПНП з метою виявлення обставин, що унеможливають декларування, зокрема систематичних порушень громадського порядку, неодноразових порушень правил обігу зброї, фактів домашнього насильства, наявності підозри у вчиненні тяжких або особливо тяжких злочинів, перебування особи в розшуку, а також недосягнення 21-річного віку (за винятком військовослужбовців і представників сил безпеки). Виявлення будь-якої з таких обставин є безумовною підставою для відмови в декларуванні та вилучення зброї.

Окремо здійснюється ідентифікація зброї для встановлення факту її перебування в розшуку, реєстрації за іншим власником, використання в кримінальному правопорушенні або наявності зміненого чи знищеного маркування. Такі обставини відкидають можливість декларування та відповідають принципу недопущення легалізації зброї кримінального походження.

Отже, третя стадія адміністративної процедури є важливою для забезпечення достовірності декларування, формування первинного контролю за обігом зброї й гарантування безпеки у воєнний час. Її юридична значущість полягає в створенні належної доказової бази, підтвердженні правомірності володіння зброєю та запобіганні легалізації небезпечних предметів.

Завершальною стадією адміністративної процедури декларування є офіційне підтвердження факту декларування вогнепальної зброї та боєприпасів. За відсутності підстав для відмови орган (підрозділ) поліції видає цивільній особі талон-повідомлення, підписаний уповноваженою посадовою особою, який є офіційним документом, що засвідчує факт декларування.

Видача талона-повідомлення супроводжується покладенням на особу визначених обов'язків, що підтверджуються її підписом. Посадова особа поліції роз'яснює правила носіння, зберігання та перевезення зброї відповідно до наказу МВС України від 18.11.2024 № 770 [16], а також порядок її застосування цивільними особами під час відсічі збройної агресії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2022 № 448 [15]. Додатково роз'яснюються положення статей 263, 263-1, 264 Кримінального кодексу України, що встановлюють відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, її маркуванням і недбале зберігання. Зміст таких роз'яснень фіксується в письмовому зобов'язанні, яке долучається до матеріалів декларування.

Юридичне значення цієї стадії полягає в тому, що саме з моменту видачі талона-повідомлення виникає підтверджений адміністративно-правовий статус задекларованої зброї, який легалізує її володіння на період воєнного стану й усуває кримінально-правові ризики, пов'язані з незаконним зберіганням. Водночас завершальна стадія виконує превентивну й гарантійну функції, поєднуючи індивідуалізацію відповідальності особи з інформуванням про межі правомірної поведінки. Це сприяє формуванню правосвідомої моделі поводження зі

зброєю, підвищенню рівня публічної безпеки та забезпеченню балансу між потребами оборони держави й захистом прав і свобод людини. Водночас ефективність завершальної стадії, як і всієї адміністративної процедури декларування загалом, безпосередньо залежить від якості нормативного регулювання, належного організаційного забезпечення та узгодженості адміністративних дій органів Національної поліції. Виявлені в процесі аналізу практичні труднощі реалізації процедури, а також потенційні ризики зловживань і неоднакового застосування правових норм об'єктивно зумовлюють потребу в подальшому комплексному вдосконаленні інституту декларування вогнепальної зброї з урахуванням безпекових викликів воєнного часу та принципів належного адміністрування.

Особливого значення в цьому контексті набуває системна роз'яснювальна робота серед населення щодо порядку декларування зброї, її правового значення та правових наслідків недотримання встановлених вимог. Належне інформування громадян про алгоритм дій у разі виявлення або отримання вогнепальної зброї, переваги добровільного декларування й межі її правомірного використання сприятиме підвищенню рівня правової культури, формуванню правосвідомої поведінки та зміцненню довіри до правоохоронних органів. У цьому контексті доцільним є активне використання офіційних інформаційних ресурсів МВС України, сучасних комунікаційних платформ і потенціалу органів місцевого самоврядування. Водночас потрібно посилити законодавчі гарантії прав цивільних осіб, які задекларували зброю, зокрема щодо безпеки її зберігання, захисту персональних даних і недопущення необгрунтованого втручання держави у сферу приватних прав.

Важливим напрямом удосконалення є також підвищення рівня професійної підготовки працівників поліції, які адмініструють процедуру декларування. Запровадження спеціалізованих навчальних програм, методичних рекомендацій і єдиних стандартів службової діяльності сприятиме однаковому застосуванню законодавства, підвищенню якості адміністративних рішень і зниженню конфліктності у взаємодії з громадянами. У сукупності ці заходи формують підґрунтя для створення ефективної, прозорої та орієнтованої на захист прав людини моделі адміністративної процедури декларування вогнепальної зброї в Україні.

Висновки. Проведене дослідження свідчить, що адміністративна процедура декларування вогнепальної зброї є спеціальним різновидом адміністративної процедури у сфері дозвільної системи, спрямованим на тимчасову легалізацію фактичного володіння зброєю та здійснення публічного контролю в умовах воєнного стану. Вона характеризується чіткою стадійністю, що забезпечує фіксацію звернення цивільної особи, ідентифікацію суб'єкта й предмета декларування, перевірку правових обмежень і безпекових ризиків, а також формалізацію правового статусу задекларованої зброї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. В Україні задекларовано 6 276 одиниць вогнепальної зброї : повідомлення МВС України від 08.04.2025 / МВС України. URL : <https://mvs.gov.ua/news/v-ukrayini-zarejestruvali-6276-odinic-vognepalnoyi-zbroyi>
2. Галунько В. В. Адміністративне право України : навч. посіб. : у 2 т. Т. 1 : Загальне адміністративне право. Херсон : ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2011. 320 с.
3. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 495 с.
4. Діденко С., Грінь А., Попов С. Особливості адміністративно-правового регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні: реалії сьогодення та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. Вип. 69. С. 266–271.
5. Ігнатов О. М. Біологічні фактори детермінації злочинної поведінки: постановка проблеми. *Форум права.* 2010. № 4. С. 402–412.
6. Колодін Д. О. Реформування кримінального законодавства України щодо незаконного обігу зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2023. № 1. С. 62–65.
7. Луценко Ю. В. Проблеми законодавчого регулювання обігу зброї в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2023. Т. 34, № 73. С. 108–113.

8. Міленін В., Наточій А. Деякі особливості обігу вогнепальної зброї в умовах дії правового режиму воєнного стану: проблемні питання сьогодення : матеріали конференцій МЦНД, м. Суми, 14 черв. 2024 р. Суми : МЦНД, 2024. С. 121–123.

9. Оксін В. Сутність адміністративних процедур вирішення питань місцевого значення в Україні. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2020. № 3–4. С. 26–34.

10. Популярна юридична енциклопедія / В. К. Гіжевський, В. В. Головаченко, В. С. Ковальський (кер.) та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 528 с.

11. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>

12. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України : Закон України від 03.03.2022 № 2114-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2114-20>

13. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лютого 2019 р. № 100. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0223-19>

14. Про затвердження Порядку декларування вогнепальної зброї і боєприпасів до неї : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.11.2024 № 768. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1578-24>

15. Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України, Порядок від 15.04.2022 № 448. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/448-2022-%D0%BF>

16. Про затвердження Правил носіння, зберігання та перевезення вогнепальної зброї і боєприпасів до неї цивільними особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації або інших держав : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.11.2024 № 770. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1737-24>

17. Санакоєв Д. Нормативно-правові аспекти врегулювання обігу зброї в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2 (127). Спец. вип. С. 224–230.

18. Savosta V., Ivankov I., Ivankov O. Правове регулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні. *Ehrlich's Journal*. 2024. № 8. С. 58–64.

19. Directive (EU) 2017/853 of the European Parliament and of the Council of 17 May 2017 amending Council Directive 91/477/EEC on control of the acquisition and possession of weapons. *Official Journal of the European Union*. L 137/22, 24 May 2017. P. 22–45. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017L0853>

20. Directive (EU) 2021/555 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 on control of the acquisition and possession of weapons. *Official Journal of the European Union*. L 115, 6 April 2021. P. 1–25. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021L0555>

REFERENCES

1. V Ukrayini zadeklarovano 6276 odyynyts' vohnepal'noyi zbroyi (2025) [6276 firearms declared in Ukraine] : message of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 08.04.2025 / Ministry of Internal Affairs of Ukraine. URL : <https://mvs.gov.ua/news/v-ukrayini-zarejestrivali-6276-odinic-vognepalnoyi-zbroyi> [in Ukrainian].

2. Galunko, V. V. (2011). *Administratyvne pravo Ukrayiny : navch. posib. : u 2 t. T. 1 : Zahal'ne administratyvne pravo* [Administrative law of Ukraine: teaching manual : in 2 vols. Vol. 1 : General administrative law]. Kherson : PJSC "Kherson City Printing House". 320 p. [in Ukrainian].

3. Demsky, E. F. (2008). *Administratyvne protsesual'ne pravo Ukrayiny* [Administrative procedural law of Ukraine]. Kyiv : Yurinkom Inter. 495 p. [in Ukrainian].

4. Didenko, S. & Grin, A. & Popov, S. (2022). *Osoblyvosti administratyvno-pravovoho rehulyuvannya obihu vohnepal'noyi zbroyi v Ukrayini: realiyi s'ohodennya ta perspektyvy* [Peculiarities of administrative and legal regulation of the circulation of firearms in Ukraine: current realities and prospects]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo*. Issue 69, 266–271 [in Ukrainian].

5. Ignatov, O. M. (2010). Biologichni faktory determinatsiyi zlochynnoyi povedinky: postanovka problemy [Biological factors of determination of criminal behavior: statement of the problem]. *Forum prava*. No. 4, 402–412 [in Ukrainian].
6. Kolodin, D. O. (2023). Reformuvannya kryminal'noho zakonodavstva Ukrayiny shchodo nezakonnoho obihu zbroyi, boyovykh pryapasiv, vybukhovyykh rehovyn chy vybukhovyykh prystroyiv [Reforming the criminal legislation of Ukraine regarding the illegal circulation of weapons, ammunition, explosives or explosive devices]. *Pivdenoukrayins'kyi pravnychyy chasopys*. No. 1, 62–65 [in Ukrainian].
7. Lutsenko, Y. V. (2023). Problemy zakonodavchoho rehulyuvannya obihu zbroyi v Ukrayini [Problems of legislative regulation of the circulation of weapons in Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: yurydychni nauky*. Vol. 34, No. 73, 108–113 [in Ukrainian].
8. Milenin, V. & Natchii, A. (2024). Deyaki osoblyvosti obihu vohnepal'noyi zbroyi v umovakh diyi pravovoho rezhymu voyennoho stanu: problemni pytannya s'ohodennya [Some Features of the Circulation of Firearms under the Legal Regime of Martial Law: Current Issues]. In: *Proceedings of the MCND Conferences*, m. Sumy, Ukraine, June 14. Sumy : MCND. 121–123 [in Ukrainian].
9. Oksin, V. (2020). Sutnist' administratyvnykh protsedur vyrishennya pytan' mistsevoho znachennya v Ukrayini [The Essence of Administrative Procedures for Solving Issues of Local Importance in Ukraine]. *Visnyk Akademiyi pratsi, sotsial'nykh vidnosyn i turyzmu*. No. 3–4, 26–34 [in Ukrainian].
10. Gizhevsky, V. K. & Holovachenko, V. V. & Kovalsky, V. S. (eds.) and others (2003). *Populyarna yurydychna entsyklopediya [Popular Legal Encyclopedia]*. Kyiv : Yurinkom Inter. 528 p. [in Ukrainian].
11. Law of Ukraine on Administrative Procedure dated 17.02.2022 No. 2073-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> [in Ukrainian].
12. Law of Ukraine on Ensuring the Participation of Civilians in the Defense of Ukraine dated 03.03.2022 No. 2114-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2114-20> [in Ukrainian].
13. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine on approval of the Procedure for maintaining a unified record of applications and reports on criminal offenses and other events dated February 8, 2019 No. 100. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0223-19> [in Ukrainian].
14. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine on approval of the Procedure for declaring firearms and ammunition dated November 18, 2024 No. 768. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1578-24> [in Ukrainian].
15. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on approval of the Procedure for the use of firearms by civilians during participation in repelling and deterring armed aggression of the Russian Federation and/or other states against Ukraine during the period of martial law from 04/15/2022 No. 448. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/448-2022-%D0%BF> [in Ukrainian].
16. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine on approval of the Rules for carrying, storing and transporting firearms and ammunition for them by civilians participating in repelling and deterring armed aggression of the Russian Federation or other states dated 11/18/2024 No. 770. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1737-24> [in Ukrainian].
17. Sanakoev, D. (2023). Normatyvno-pravovi aspekty vrehulyuvannya obihu zbroyi v umovakh voyennoho stanu [Regulatory and legal aspects of regulating the circulation of weapons under martial law]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. 2 (127). Special issue. 224–230.
18. Savosta, V. & Ivankov, I. & Ivankov, O. (2024). Pravove rehulyuvannya obihu tsyvil'noyi vohnepal'noyi zbroyi v Ukrayini [Legal regulation of the circulation of civilian firearms in Ukraine]. *Ehrlich's Journal*. No. 8, 58–64 [in Ukrainian].
19. Directive (EU) 2017/853 of the European Parliament and of the Council of 17 May 2017 amending Council Directive 91/477/EEC on control of the acquisition and possession of weapons. *Official Journal of the European Union*. L 137/22, 24 May 2017. P. 22–45. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017L0853>
20. Directive (EU) 2021/555 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 on control of the acquisition and possession of weapons. *Official Journal of the European Union*. L 115, 6 April 2021. P. 1–25. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021L0555>

T. M. Kravtsova. ADMINISTRATIVE PROCEDURE FOR DECLARING WEAPONS IN UKRAINE

The article is devoted to the analysis of the administrative procedure for declaring firearms, introduced in Ukraine in connection with the full-scale armed aggression of the Russian Federation and the increase in the number of weapons that ended up in the hands of the civilian population outside the state register. The need for state control of such circulation is substantiated in order to ensure public safety and prevent the criminalization of weapons. Using systemic and structural-functional approaches, the declaration procedure is considered as a sequence of legally significant actions, special attention is paid to the stage of verifying the identity of the declarant and identifying weapons by the National Police. The legal consequences of declaration are analyzed, which consist in the legalization of actual possession of weapons for the period of martial law and the elimination of grounds for criminal liability. The conclusion is made about the key role of the institution of weapons declaration as a temporary administrative-legal mechanism for balancing the right of citizens to protection and the needs of public security in wartime.

Keywords: *administrative procedure, weapons declaration, firearms, martial law, National Police, permit system, captured weapons, administrative act.*